

LITERATUURLIJST

Vocvo-infotheek

2016

Reserveren via

[Webcatalogus](#)

Literatuurlijst

NT2 docent - Taalontwikkellend lesgeven

Inhoud

Een selectie van documenten aanwezig in de Vocvo-infotheek.
Artikels en e-documenten kun je opvragen – we sturen deze digitaal door.

- Druk op de **BLAUWE titel** en je komt in de [Vocvo-webcatalogus](#):
 - meer informatie over het document
 - de mogelijkheid om het document op te vragen

[Inhoud](#)

- [Aan de slag met volwassen anderstalige nieuwkomers. Tips voor vrijwilligers èn NT2-leerkrachten](#)
- [Activerende didactiek : gevarieerd lesgeven in het hoger beroepsonderwijs](#)
- [Het begint met taal](#)
- [Bijblijven, beter worden : B 4](#)
- [BVNT2 - Beroeps Vereniging van docenten NT2](#)
- [Denken met een DeBonohoedje op en andere uitdagende opdrachten - Lesideeën voor vrij en creatief schrijven op OKAN of ISK](#)
- [Didactisch referentiekader : handleiding bij de lesvoorbereiding](#)
- [Docenten getraind in taalgericht vakonderwijs. Een onderzoek naar de effecten](#)
- [Doen en denken van vakdocenten. Onderzoek naar docentcompetenties voor taalontwikkellend beroepsonderwijs](#)
- [Duolessen door een taal- en een vakdocent : lesgeven in een geïntegreerd traject](#)
- [Focus op taal : basisboek voor docenten Nederlands als tweede taal](#)
- [Geletterdheid : docsite](#)
- [Goed begrepen en goed opgeschreven](#)

- [Grammatica bij laagopgeleiden ? Ja ! - Instructie over inversie bij laagopgeleide Nt2-leerders](#)
- [Handboek Nederlands als tweede taal in het volwassenenonderwijs](#)
- [Hoe deskundiger, hoe beter ! Nt2 en taalontwikkeling in alle vakken in de schijnwerpers op de lerarenopleidingen](#)
- [Hoe kun je het vak Nederlands geven aan wisselende groepsgroottes? Een nieuwe didactiek in droom en daad](#)
- [De ideale docent Nt2 : cursisten aan het woord over hun ideale docent Nederlands](#)
- [Inspiratieboek - Kwaliteitsontwikkeling op school. Werkplekleren - Gemotiveerd lesgeven en leermethodes](#)
- [Klassiek Vakwerk II - Artikelen Voor En Over Het NT2-Onderwijs](#)
- [KWALITEITSONTWIKKELING op school. Werkplekleren - Gemotiveerd lesgeven en leermethodes - Inspiratieboek - Boek 1](#)
- [Kwaliteitsontwikkeling op school. WERKPLEKLEREN - Gemotiveerd lesgeven en leermethodes - Inspiratieboek - Boek 2](#)
- [Kwaliteitsontwikkeling op school. Werkplekleren - GEMOTIVEERD LESGEVEN EN LEERMETHODES - Inspiratieboek](#)
- [Leniger met taal via TPRS. Teaching Proficiency through Reading and Storytelling](#)
- [Een leraar voor een lege klas? : handleiding oriëntaties voor educatieve interactie en communicatie](#)
- [Leuk dat jij een andere invalshoek koos, een ander perspectief. Een onderzoek naar perspectiveringsstrategieën van NT2-docenten in vrijwilligersinstellingen en onderwijsinstellingen](#)
- [Maatschappelijke taalvaardigheid in duet : conferentiebundel](#)
- [Module woordenschatverwerving online. Woordenschatdidactiek en leerdersstrategieën voor LESLLA-docenten](#)
- [Naar taalkrachtige lerarenopleidingen : bouwstenen voor taalbeleid](#)
- [NODO+ Vdab](#)
- [Nt2 leren ? Ja, kunst !](#)
- [NT2 beginnersdoelen](#)
- [NT2-wijzer voor het Turks : een handleiding voor NT2-docenten](#)
- [Reflecteren op voorbeelden uit de Nt2-praktijk - KET-lessen](#)
- [Storytelling voor het talenonderwijs : handboek TPRS voor docenten vreemde talen en NT2](#)
- [Een taak voor iedereen : perspectieven voor taakgericht onderwijs](#)
- [Taal leren op maat : effectief lesgeven aan NT2-cursisten](#)
- [Taalontwikkeld lesgeven : hoe doe je dat ? - over taalbeleid in de klaspraktijk](#)
- [Talentenkaart. Support\(eren\) voor de startende leraar](#)
- [Trainingsaanbod alfa-docenten en scholingsbehoeften van docenten vergeleken. Online module woordenschatverwerving door laagopgeleide volwassen immigranten \(LESLLA\), deel 1](#)
- [Het vak verstaan - docentenhandleiding voor het blijven oefenen met verstavaardigheid](#)
- [Vakdidactiek](#)
- [VELOV - Vereniging Lerarenopleiders Vlaanderen](#)
- [Verdieping - Deskundigheidsbevordering en achtergrondliteratuur voor Nt2-docenten](#)
- [Werk en taal : een werkboek voor praktijkgerichte taalscholing](#)
- [Werken met Taaltaken in de lessen NT2 - niveau A2 - student](#)
- [Werken met Taaltaken in de lessen NT2 - niveau A2 - docenten](#)
- [Werken met Taaltaken in de lessen NT2 - niveau A2 - studenten](#)

[Heb je nog vragen?](#)

[c:vocv:12918](#)

[Aan de slag met volwassen anderstalige nieuwkomers. Tips voor vrijwilligers en NT2-leerkrachten](#)

- Leuven : CTO, 2016. - 4 p.

Nieuwsbrief TAAL & ONDERWIJS januari 2016

Geef je als vrijwilliger les aan volwassen vluchtelingen?

Of ben je NT2-leerkracht en op zoek naar extra materiaal, tips of nascholing?

Onze sectie volwassenen maakte een handig overzicht met materialen, tips en handige links.

[c:vocv:13301](#)

[Activerende didactiek : gevarieerd lesgeven in het hoger beroepsonderwijs](#)

[auteur] Bijkerk, Lia ; [auteur] van der Heide, Wilma. - ISBN13 978-90-368-1174-3 [paperback] - Houten : Bohn Stafleu Van Loghum, 2016. - XIV, 126 p., ill.

Dit boek is een hulpmiddel voor docenten om de Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid (BDB) te verkrijgen en biedt inspiratie om te werken aan de competenties 'ontwerpen' en 'doceren'.

Alle docenten die lesgeven in het hbo moeten aan de Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid (BDB) voldoen.

Dit boek is een hulpmiddel voor docenten om deze kwalificatie te verkrijgen en biedt inspiratie om te werken aan de competenties 'ontwerpen' en 'doceren'.

Het uitgangspunt in dit boek is de didactische visie die ook beschreven is in het boek '*Activerend opleiden*'. Didactiek voor resultaatgericht beroepsonderwijs' van dezelfde auteurs.

Deze visie is nu verder geoptimaliseerd. *Activerende didactiek* is een methode van lesgeven die inspeelt op verschillen tussen studenten. Het accent in dit boek ligt op de didactiek met betrekking tot het ontwerpen en uitvoeren van onderwijs en is opgezet vanuit praktische vragen waarmee docenten in het hoger beroepsonderwijs vaak geconfronteerd worden.

Het gaat om vragen als:

- Hoe bereid ik mijn lessen, trainingen of workshops voor?
- Hoe vind of maak ik materiaal voor mijn lessen?
- En, hoe kan ik studenten uitdagen?

Activerende didactiek maakt het onderwijs meer gedifferentieerd, waardoor de talenten van studenten beter benut worden. De vele praktische voorbeelden en tips in dit boek zijn afkomstig uit de praktijk van verschillende hogescholen en toegespitst op de BDB. De reflectievragen en portfolioopdrachten helpen bij het inschatten van de eigen bekwaamheid op het gebied van ontwerpen en doceren.

Activerende didactiek - Gevarieerd lesgeven in het hoger beroepsonderwijs is in eerste instantie bestemd voor hbo-docenten. Daarnaast kunnen ook mbo-docenten, docenten voortgezet- en basisonderwijs, trainers, facilitatoren, bedrijfsopleiders, praktijkopleiders, studieloopbaanbegeleiders, mentoren, coaches en docenten betrokken bij volwasseneneducatie met dit boek werken aan hun didactische kwaliteiten.

Dit boek is in eerste instantie bestemd voor hbo-docenten. Daarnaast kunnen ook mbo-docenten, docenten voortgezet- en basisonderwijs, trainers, facilitatoren, bedrijfsopleiders, praktijkopleiders, studieloopbaanbegeleiders, mentoren, coaches en docenten betrokken bij volwasseneneducatie met dit boek werken aan hun didactische kwaliteiten.

[c:vocv:13222](#)

[Het begint met taal](#)

In: <http://www.hetbegintmettaal.nl/>

Het Begint met Taal versterkt vrijwilligersorganisaties die taalcoaching geven aan anderstaligen (NT2). We bieden materiaal, methodieken, trainingen, handreikingen en advies. We verzamelen alle kennis die binnen het netwerk beschikbaar is en delen dat met elkaar. We zorgen voor kwaliteit en continuïteit.

Ondersteun je anderstaligen bij het Nederlands leren spreken met behulp van vrijwilligers?

Neem deel aan ons netwerk en maak gebruik van alle kennis en ervaring die er is.

[c:vocv:13233](#)

[Bijblijven, beter worden : B 4](#)

[auteur] Bossers, Bart. - ISSN 1381-8201 - 2016.

In: Les. - Jrg. 34 (2016), nr. 198 ; p. 32-34

In 2005 verscheen op initiatief van de BVNT2 het Competentieprofiel Docent Nederlands als Tweede Taal.

Het bevat 'een beschrijving van competenties waarover een goede Nt2-docent beschikt'. Het profiel functioneert al zo'n tien jaar als basis van het curriculum van Nt2 docentenopleidingen en ook als basisdocument van de EVC procedure waarmee 'ervaren en bekwame Nt2-docenten het Certificaat Bekwaam NT2-docent van de BVNT2 kunnen verwerven'.

Die procedure is inmiddels door meer dan vierhonderd Nt2 docenten doorlopen. Uiteraard is een docent na certificering niet 'klaar' met leren.

In dit artikel geeft de auteur, refererend aan het Competentieprofiel, aan wat je als docent allemaal kunt doen om bij te blijven.

[c:vocv:10884](#)

[BVNT2 - Beroeps Vereniging van docenten NT2](#)

- BVNT2.

In: <http://www.bvnt2.org/>

Ieder vak heeft een beroepsvereniging en een erkend diploma. NT2, met een groot werkveld in de beroeps- en volwasseneneducatie en in het voortgezet onderwijs, had dat lange tijd niet. Dat is echter veranderd. Waar wil de beroepsvereniging zich mee bezig houden?

- informatie-uitwisseling Een website met informatie, publicaties in LES en andere vakbladen, een archief, onderlinge informatie-uitwisseling (lesideeën, lesmateriaal) op 'virtuele ontmoetingsplaatsen', een discussieplatform, studiewerkgroepen rond bepaalde actuele thema's, attenderen op nieuwe publicaties en lesmateriaal en zo verder.
- belangenbehartiging opstellen van kwalificaties voor NT2-docenten, registratie als erkend docent, fungeren als aanspreekpunt en gesprekspartner van politiek en overheidsinstanties, als trefpunt voor docenten, afnemers (cursisten / studenten) en instellingen, als belangenbehartiger van het NT2 vakgebied.
- deskundigheidsbevordering ondersteuning bij scholings- en ontwikkelingsvragen, visie-ontwikkeling, NT2-(na)scholingsaanbod in kaart brengen, studiedagen en NT2-conferentie (mede)organiseren, studiereizen, collega's informeren over recent onderzoek.

[c:vocv:11847](#)

[Denken met een DeBonohoedje op en andere uitdagende opdrachten - Lesideeën voor vrij en creatief schrijven op OKAN of ISK](#)

[auteur] van der Maden, Fros. - ISSN 1381-8201 - 2013.

In: Les. - Jrg. 31 (2013), nr. 186 ; p. 12-13

Ook Fros van der Maden verzorgde op de door Les georganiseerde miniconferentie een workshop, in het bijzonder voor docenten die lesgeven in Internationale Schakelklassen (ISK)/Onthaalklassen voor anderstalige nieuwkomers.

In dit artikel vindt u haar lesideeën. De lesideeën zijn door Vlaamse en Nederlandse docenten uitgetoetst in de workshop Zin in schrijven tijdens de miniconferentie Vrij en creatief schrijven.

[c:vocv:11063](#)

[Didactisch referentiekader : handleiding bij de lesvoorbereiding](#)

[auteur] Meeus, Wil. - ISBN13 978-90-334-8964-8 - Leuven/Den Haag : Acco, 2012. - 192 p.

Dit boek is bedoeld voor studenten in de lerarenopleiding, beginnende leraren en leraren die even terug willen naar de basis. Het biedt zowel een praktische handleiding bij het maken van de eerste lesvoorbereidingen, als een wetenschappelijk onderbouwd overzicht van de didactische theorie. Dankzij een vlotte schrijfstijl slaagt de auteur erin om soms complexe materie op een heel heldere manier herkenbaar te maken voor wie nieuw is in het vak en het vakgebied.

Tegelijk is het boek een handleiding vol praktische tips om beginnende leraren een goede start te laten maken. De auteur demonstreert een doorleefd inzicht in de didactiek door een combinatie van jarenlange onderwijservaring en wetenschappelijk onderzoek in het domein.

Het boek vertrekt vanuit een geactualiseerd *didactisch referentiekader* waarin de verschillende didactische componenten op een organische manier met elkaar verbonden worden. De minutieuze bespreking van die componenten is uniek in de zin dat geen enkel spanningsveld uit de weg gegaan wordt. Ze worden integendeel juist geduid.

De auteur neemt zelf stelling in vanuit de verwachting dat het boek leraren en andere onderwijsbetrokkenen uitdaagt om voorbij het oppervlakkige na te denken over lesgeven en het resultaat daarvan onmiddellijk voor zichzelf ook te vertalen in praktische handelingen bij het ontwerpen van onderwijs.

[c:vocv:6751](#)

[Docenten getraind in taalgericht vakonderwijs. Een onderzoek naar de effecten](#)

[auteur] Kassenberg, Annelies ; [auteur] Van Hilst, Brigitte. - ISSN 1381-8201 - 2005.

In: Les. - Jrg. 23 (2005), nr. 138 ; p. 12-14

In alle vaklessen komen impliciet allerlei talige aspecten aan bod die het voor leerlingen met een taalachterstand moeilijk maken de inhoud van de les te begrijpen. De problemen doen zich voor bij begrijpend lezen, het formuleren en beantwoorden van vragen of het houden van een presentatie.

Steeds meer scholen beseffen dat taal in elk vak een rol speelt en dat iedere docent naast vakdocent ook taaldocent is. Scholen kunnen hun docenten professionaliseren op dit gebied door een cursus taalgericht vakonderwijs (tvo).

Docenten die taalgericht lesgeven besteden in hun lessen aandacht aan hun vak, de taalvaardigheid van leerlingen en de leerstrategieën. Zij stellen naast vakinhoudelijke ook talige doelen en beschikken over een didactisch repertoire om in hun lessen de taalvaardigheden van leerlingen te verbeteren.

Helpt zo'n training om docenten tijdens de les meer in te laten spelen op leerlingen met een taalachterstand? Om deze vraag te kunnen beantwoorden is in het schooljaar 2003-2004 in Rotterdam een onderzoek opgezet waarbij verschillende docenten die een tvo-cursus volgden werden geobserveerd tijdens hun lessen.

[c:vocv:6350](#)

[Doen en denken van vakdocenten. Onderzoek naar docentcompetenties voor taalontwikkelen beroepsonderwijs](#)

[auteur] Riteco, Annelies. - ISSN 1381-8201 - 2005.

In: Les. - Jrg. 23 (2005), nr. 135, p. 18-20

- Wat doen vakdocenten in het mbo aan de taalontwikkeling van studenten?
- Hoe denken zij over de rol van taal bij het leren van een beroep?
- Hoe zien zij de samenhang tussen vak- en taalontwikkeling?

Deze vragen staan centraal in het onderzoek dat Annelies Riteco uitvoerde vanuit het Lectoraat Lesgeven in de Multiculturele School, verbonden aan de Faculteit Educatieve Opleidingen van de Hogeschool van Utrecht. Een verslag van het onderzoek naar het doen en denken van twee vakdocenten.

[c:vocv:6019](#)

[Duolessen door een taal- en een vakdocent : lesgeven in een geïntegreerd traject](#)

[auteur] Caron, Liesbeth. - ISSN 1566-62713 - 2004.

In: Levende Talen Tijdschrift. - Jrg. 5 (2004) nr. 4 ; p. 15-23

Liesbeth Caron beschrijft in Duolessen door een taal- en een vakdocent. Lesgeven in een geïntegreerd traject de resultaten van een onderzoek naar gezamenlijke lessen (duolessen) door taal- en vakdocenten in mbo-opleidingen voor anderstaligen.

In deze opleidingen de zogenaamde geïntegreerde trajecten leren de deelnemers tegelijkertijd een beroep en de daarbij behorende vaktaal. Een zorgvuldige afstemming van leerdoelen en van de onderwijsaanpak is daarvoor noodzakelijk.

In artikel wordt ingegaan op de vraag hoe deze koppels van taal- en vakdocenten hun gezamenlijke lessen vormgeven en op welke manier de taal- en vakinhoud in die lessen worden geïntegreerd.

[c:vocv:13163](#)

[Focus op taal : basisboek voor docenten Nederlands als tweede taal](#)

[auteur] Huizinga, Marijke ; [auteur] Van Kalsbeek, Alice. - ISBN13 978-90-8953-798-0 - Amsterdam : Boom, 2016. - 147 p.

Focus op taal is een nieuw basisboek voor docenten Nederlands als tweede taal. Het boek verbindt informatie over het Nederlandse taalsysteem op een heldere en praktische wijze met taal leren en met taaldidactiek. Iedere NT2docent of taalvrijwilliger die werkt met cursisten van niveau 0 tot niveau A2, kan het gebruiken. Ook ervaren lesgevers kunnen van *Focus op taal* profiteren als naslagwerk bijvoorbeeld, evenals

deelnemers aan opleidingen voor NT2docent. Momenteel zijn er grote veranderingen gaande binnen het NT2onderwijs.

Mede door de enorme instroom van anderstaligen in Nederland is er grote behoefte aan lessen Nederlands. Daarbij worden steeds meer docenten en vrijwilligers ingezet die geen specifieke opleiding voor docent NT2 hebben gevolgd en geen ervaring hebben als taaldocent.

Tal van organisaties in Nederland en België houden zich bezig met de professionalisering van deze docenten en vrijwilligers in de vorm van trainingen en opleidingen.

Focus op taal vormt hiervoor een uitstekend instrument : het kan als basis voor deskundigheidsbevordering gebruikt worden en in combinatie met bestaand lesmateriaal worden ingezet. Uit de lesobservaties van de auteurs dienden de onderwerpen die in dit boek aan bod komen zich vanzelf aan.

Docenten krijgen praktische handvatten om adequate feedback te kunnen geven en om taalvragen van cursisten goed te kunnen beantwoorden. Het gaat onder andere over woordenschat, uitspraak, grammatica, feedback, rol van de moedertaal, soorten fouten, woordenboekgebruik.

[c:vocv:10239](#)

[Geletterdheid : docsite](#)

In: <http://www.geletterdheid.be/>

Projecten rond(laag)geletterdheid Met betrekking tot het thema (laag)geletterdheid heeft het CTO (in opdracht van het Departement Onderwijs) de afgelopen jaren een reeks van innovatieve projecten uitgevoerd o.a.:

- Studie naar de haalbaarheid van een doelmatig gebruik van een screeningsinstrument voor geletterdheid (i.s.m. HIVA en VOGB)
- Voorstudie screening laaggeletterdheid (i.s.m. Cito)
- Geïntegreerde geletterdheidstrainingen in beroepsopleidingen (i.s.m. met Centrum voor Basiseducatie Leuven-Hageland)
- G-factor: ontwikkeling van een brochure en
- website over geletterdheid op de werkvloer (i.s.m. HIVA)

[c:vocv:12460](#)

[Goed begrepen en goed opgeschreven](#)

[auteur] Pronk, Marieken ; [auteur] de Vos, Bert. - 2015.

In: Les. - Jrg. 33 (2015), nr. 193 ; p. 12-15

Eindexamen in het voortgezet onderwijs de leerling wil laten zien dat hij scheikunde snapt, natuurkunde beheerst of geschiedenis doorheeft. Maar daarvoor is kennis van scheikunde, natuurkunde of geschiedenis alleen niet genoeg.

De leerling heeft namelijk ook kennis van de taal nodig, zowel van de vaktaal als van taal in het algemeen.

De taal van de scheikunde, de taal van de natuurkunde, de taal van geschiedenis én de abstracte (school)taal in het algemeen vormen voor veel leerlingen een drempel. In dit artikel laten Marieken Pronk en Bert de Vos zien wat dit betekent voor de docent, de les en de leerling, zowel bij de voorbereiding als op het moment van examen doen.

[c:vocv:11653](#)

[Grammatica bij laagopgeleiden ? Ja ! - Instructie over inversie bij laagopgeleide Nt2-leerders](#)

[auteur] Welie, Camille. - ISSN 1381-8201 - 2013.

In: Les. - Jrg. 31 (2013), nr. 184 ; p. 25-27

- Is het nodig inversie uit te leggen aan laagopgeleide Nt2-leerders met weinig grammaticale kennis?
- Zo ja, welke mogelijkheden heeft een docent Nt2?
- Is het voldoende om veel Nederlandse zinnen te laten horen en gaat het uiteindelijk vanzelf goed?
- Is het zinvol om laagopgeleide Nt2-leerders grammaticaregels aan te leren?
- Maar hoe moet dit dan als zij geen kennis hebben van grammaticale concepten in hun eigen taal?

Camille Welie verdiepte zich in deze vragen en deed onderzoek naar de effecten van verschillende instructies over inversie bij laagopgeleide Nt2-leerders. Expliciete regeluitleg over inversie gevolgd door oefening bleek het meest effectief.

[c:vocv:12610](#)

[Handboek Nederlands als tweede taal in het volwassenenonderwijs](#)

[auteur] Bossers, Bart ; [auteur] Kuiken, Folkert ; [auteur] Vermeer, Anne. - ISBN13 978-90-469-0471-8 [paperback] - 2de herz. dr. - Bussum : Coutinho, 2015. - 443 p., ill.

Dit boek biedt een uitgebreid overzicht van wat er te weten is over taalonderwijs Nederlands aan anderstaligen, van taalverwerving tot didactiek, van inburgering tot toetsing en van alfabetisering tot woordenschat- en grammaticaonderwijs. Dit handboek is ontwikkeld door universitaire experts in samenwerking met specialisten uit de praktijk. Wetenschappelijke achtergronden worden geïllustreerd met veel voorbeelden en cases. De opdrachten, evaluatievragen, geannoteerde verwijzingen en kaderteksten maken dit handboek een zeer toegankelijk en studeerbaar boek.

De trefwoordenlijst en checklist leermiddelenbeoordeling zullen in de praktijk vaak van pas komen.

Op de bijbehorende website is aanvullende en actuele informatie beschikbaar, zoals overzichten van leermiddelen en lesmateriaal, achtergronddocumenten en veel links. In deze herziene druk is het meest recente onderzoek naar taaldidactiek en tweedetaalverwerving opgenomen.

De voorbeelden en cases zijn aangepast naar aanleiding van praktijkervaringen en reacties van gebruikers op het boek. De didactiek van het handboek is aangescherpt en de informatie over wetten, regelingen en examens is geactualiseerd. Het Handboek Nederlands als tweede taal in het volwassenenonderwijs is geschreven voor (aankomende) NT2-docenten bij taalinstututen, schakeltrajecten in het hoger onderwijs, AZCs, ROCs, en ISKs.

[c:vocv:8646](#)

[Hoe deskundiger, hoe beter ! Nt2 en taalontwikkeling in alle vakken in de schijnwerpers op de lerarenopleidingen](#)

[auteur] Berntsen, A.. - ISSN 1381-8201 - 2010.

In: Les. - Jrg. 28 (2010), nr. 163 ; p. 32-34

In de lerarenopleidingen wordt hard gewerkt aan meer Nt2-deskundigheid en aandacht voor taal in het vakonderwijs. Het imago van een opleiding die wat kennis betreft achter

de feiten aanloopt, is definitief verleden tijd. Voor de studenten Nederlands is er een nieuwe 'kennisbasis Nederlands'. Daarin ligt nu ook vast welke Nt2-deskundigheid een startende docent Nederlands in het voortgezet onderwijs nodig heeft. Goed is dat de verschillen in taalvaardigheid tussen leerlingen veel meer nadruk krijgen in de opleiding. Er is een tweede nieuw project. Studenten aan de lerarenopleidingen in alle vakken - dus niet alleen die van Nederlands - hebben nu toegang tot het digitale kennisplatform Taalontwikkende Leraar. Daar zien ze wat het betekent om taalgericht les te geven. De website brengt via 35 video-opnamen de (zaak)vaklessen in beeld. Prachtig opleidingsmateriaal hoe docenten taalontwikkelend kunnen lesgeven en wat ze daarvoor moeten weten.

[c:vocv:12046](#)

[**Hoe kun je het vak Nederlands geven aan wisselende groepsgroottes? Een nieuwe didactiek in droom en daad**](#)

[auteur] Chamalaun, R.. - ISSN 1566-62705 - 2014.

In: Levende Talen magazine 101 (2014) nr. 4, p. 24-28

Het vak Nederlands is volop in ontwikkeling. Hoe zorg je ervoor dat je de ontwikkelingen bijblijft, de prestaties van de leerlingen op peil houdt en tegelijkertijd het moedertaalonderwijs uitdagender maakt?

In dit artikel leest u dat lesgeven aan wisselende groepsgroottes nieuwe mogelijkheden biedt.

[c:vocv:10771](#)

[**De ideale docent Nt2 : cursisten aan het woord over hun ideale docent Nederlands**](#)

[auteur] van den Aarssen, Karen ; [auteur] Mennen, Susan ; [auteur] van der Slik, Frans. - ISSN 1381-8201 - 2012.

In: Les. - Jrg. 30 (2012), nr. 178 ; p. 33-37

Sinds de jaren 70 is er veel gebeurd op het gebied van Nederlands als tweede taal (Nt2). Er zijn nieuwe lesmaterialen ontwikkeld, er wordt gediscussieerd over wat de beste lesmethode is en er is een competentieprofiel voor docenten gemaakt. Eén kant van de zaak blijft echter verrassend onderbelicht: die van de leerders zelf.

- Hoe krijgen zij het liefste les?
- Wat voor docent zien zij het liefste voor de klas?

Dit is nog nauwelijks onderzocht terwijl zij toch degenen zijn waar het om draait. Dit artikel schetst daarom een onderzoek naar de meningen van Nt2-leerders over wat zij een goede docent Nt2 vinden.

[c:vocv:12422](#)

[**Inspiratieboek - Kwaliteitsontwikkeling op school. Werkplekieren - Gemotiveerd lesgeven en leermethodes**](#)

[auteur] Van Thienen, Jos ; [auteur] Slegtinck, Marina. - Brussel : Europese Commissie, 2012. - 70 p.

Gemotiveerd lesgeven en leermethodes | TL+Q | Inspiratieboek 3

De kwaliteit van het onderwijs is van uiterst groot belang voor onze toekomstige gezelschap. Dit inspiratieboek is dan ook gericht op de leerprocessen in de klas: het lesgeven en leren als primaire sleutelfactoren voor onderwijskwaliteit.

Dit boek levert inzichten in de toekomstige verschuivingen waar we tijdens les- en leermethodes mee geconfronteerd zullen worden. Verschillende lesmethodes en voorbeelden van goeie praktijk komen aan bod. Deze tonen aan hoe men door actievere lesmethodes de motivatie bij leerlingen kan verhogen.

[Download hier](#)

[c:vocv:12806](#)

[Klassiek Vakwerk II - Artikelen Voor En Over Het NT2-Onderwijs](#)

[auteur] Bossers, Bart. - ISBN13 9789089539724 - Amsterdam : Boom, 2015. - 216 p.

In Nederland en Vlaanderen wordt aan verschillende instellingen onderzoek verricht naar het verwerven, leren en onderwijzen van het Nederlands als tweede taal. Eén van de doelstellingen van de Beroepsvereniging van Docenten NT2 is het toegankelijk maken en verspreiden van de resultaten van dit onderzoek onder NT2-docenten. Dat gebeurt bijvoorbeeld op congressen, studiedagen en via de jaarlijks verschijnende Vakwerk-bundels.

In deze verzamelbundel Klassiek Vakwerk II worden de meest waardevolle bijdragen uit deze Vakwerk-reeks samengebracht, zodat NT2-docenten er permanent over kunnen beschikken en gebruik van kunnen maken. Samen met de inhoud van Klassiek Vakwerk I zijn er voor NT2-docenten nu een groot aantal artikelen beschikbaar over vele facetten en doelgroepen van het NT2-onderwijs: van woordenschat tot luistervaardigheid, van grammatica tot interculturele communicatie, van differentiatie tot feedback en van alfabetisering tot toetsing.

Docenten en aankomende docenten kunnen er allerlei recente theoretische denkbeelden over tweededetaalverwerving en tweedetaaldidactiek in vinden, maar zeker ook veel nieuwe ideeën, suggesties, tips en aanbevelingen voor de dagelijkse lespraktijk. Deze uitgave helpt de docent op die manier bij het geven van effectief, motiverend en doelgericht NT2-onderwijs!

[c:vocv:12620](#)

[KWALITEITSONTWIKKELING op school. Werkplekieren - Gemotiveerd lesgeven en leermethodes - Inspiratieboek - Boek 1](#)

- Europese Commissie : TL+Q, 2012. - 100 p.

Het opzetten van een kwaliteitssysteem op school stimuleert sterk het reflecterend vermogen. Door de stapsgewijze maar voortdurende kwaliteitsverbetering van het onderwijs, zullen de leerlingen betere resultaten bekomen waardoor hun doorstromings- en tewerkstellingskansen stijgen. TL+Q ontwikkelde drie sleutelthemas die een bijdrage leveren bij de kwaliteitsontwikkeling: *Kwaliteitsontwikkeling op school Werkplekieren Motiverende werkvormen*

[c:vocv:12621](#)

[Kwaliteitsontwikkeling op school. WERKPLEKLEREN - Gemotiveerd lesgeven en leermethodes - Inspiratieboek - Boek 2](#)

- Europese Commissie : TL+Q, 2012. - 56 p.

De kwaliteit van het onderwijs is van uiterst groot belang voor onze toekomstige gezelschap. Dit inspiratieboek is dan ook gericht op de leerprocessen in de klas: het

lesgeven en leren als primaire sleutelfactoren voor onderwijskwaliteit. Dit boek levert inzichten in de toekomstige verschuivingen waar we tijdens les- en leermethodes mee geconfronteerd zullen worden. Verschillende lesmethodes en voorbeelden van goeie praktijk komen aan bod. Deze tonen aan hoe men door actievere lesmethodes de motivatie bij leerlingen kan verhogen.

[Download hier](#)

c:vocv:12618

Kwaliteitsontwikkeling op school. Werplekieren - GEMOTIVEERD LESGEVEN EN LEERMETHODES - Inspiratieboek

- Europese Commissie : TL+Q, 2012. - 70 p.

De kwaliteit van het onderwijs is van uiterst groot belang voor onze toekomstige gezelschap. Dit inspiratieboek is dan ook gericht op de leerprocessen in de klas: het lesgeven en leren als primaire sleutelfactoren voor onderwijskwaliteit. Dit boek levert inzichten in de toekomstige verschuivingen waar we tijdens les- en leermethodes mee geconfronteerd zullen worden. Verschillende lesmethodes en voorbeelden van goeie praktijk komen aan bod. Deze tonen aan hoe men door actievere lesmethodes de motivatie bij leerlingen kan verhogen.

[Download hier](#)

c:vocv:12372

Leniger met taal via TPRS. Teaching Proficiency through Reading and Storytelling

[auteur] Eggermont, Dirk. - 2014.

In: Les. - Jrg. 32 (2014), nr. 192 ; p. 27-29

TPRS is al een tijdje een terecht hot item in Nt2-land.

TPRS staat voor Teaching Proficiency through Reading and Storytelling.

In deze methode streeft de docent fluency bij de cursist na: taalvaardigheid zonder haperen, vloeiend leren spreken, lezen en ook schrijven. Kirstin Plante en Iris Maas, twee docenten van het Nederlandse TPRS Instituut, verzorgden bij CBE Gent-Meetjesland-Leieland een interactieve workshop waarbij de aanwezige docenten getraakteerd werden op een les Mandarijn.

Er werd gefocust op lesgeven aan laaggeletterde, anderstalige volwassenen.

Les-redacteur Dirk Eggermont was er bij en deed enthousiast mee!

c:vocv:10410

Een leraar voor een lege klas? : handleiding oriëntaties voor educatieve interactie en communicatie

[auteur] Casteleyn, Jordi ; [auteur] Mottart, André. - ISBN13 978-90-382-1896-0 - Gent : Academia Press, 2012. - 125 p.

Een leraar voor een lege klas? Wil handelingsoriëntaties formuleren vanuit die vele perspectieven die in de les- en opvoedingspraktijk voortdurend interfereren. Zo komen achtereenvolgens de lesgever/opvoeder als pedagoog, toegepast linguïst, psycholoog, manager, visueel ontwerper en last but not least als lesgever/opvoeder aan bod. Communicatie hangt samen met de persoonlijkheid, de professionele identiteit van de

professional en de institutionele context waarbinnen gewerkt wordt. Voor leraren en opvoeders is dat niet anders.

Meer nog, communicatie is het vehikel waarlangs kennis en ervaring worden overgedragen. Hierin spelen taal en beelden een cruciale rol. In de complexe realiteit van het lesgeven en opvoeden gebeurt die communicatie vanuit verschillende actoren en vanuit verschillende perspectieven.

Een leraar voor een lege klas? Wil handelingsoriëntaties formuleren vanuit die vele perspectieven die in de les- en opvoedingspraktijk voortdurend interfereren. Zo komen achtereenvolgens de lesgever/opvoeder als pedagoog, toegepast linguïst, psycholoog, manager, visueel ontwerper en last but not least als lesgever/opvoeder aan bod.

[c:vocv:13154](#)

[Leuk dat jij een andere invalshoek koos, een ander perspectief. Een onderzoek naar perspectiveringsstrategieën van NT2-docenten in vrijwilligersinstellingen en onderwijsinstellingen](#)

[auteur] Reniers, W.M.A.. - Utrechr : Universiteit Utrecht, 2015. - 150 p.

Master in Faculty of Humanities Theses

Immigranten moeten of mogen in Nederland de Nederlandse taal leren, afhankelijk van de groep waartoe zij behoren. Dit kunnen zij onder andere doen binnen onderwijsinstellingen, waar lesgegeven wordt door bevoegde docenten, of vrijwilligersinstellingen, waar lesgegeven wordt door vrijwilligers. Lesgeven aan een interculturele klas, waarin cursisten allemaal een andere taal en achtergrond hebben, wordt als lastig ervaren. Het is daarom volgens eerdere onderzoeken belangrijk dat docenten binnen de klas gedeelde voorkennis creëren en/of activeren bij de cursisten, zodat de lesmethode die ze gebruiken aansluit op wat de cursisten al weten. Een manier om dat te doen is het gebruiken van perspectiveringsstrategieën. Dit is het expliciet naar perspectief vragen of het impliciet perspectiveren in hun talige uitingen. Impliciete perspectiveringsstrategieën die in dit onderzoek gebruikt worden om naar perspectivering te kijken, zijn het gebruik van citaat, parafrase, retorische vraag, indirect rapport of inclusieve vorm van wij. In dit onderzoek is met behulp van een functioneel pragmatische discourse analyse uiteengezet of en hoe docenten perspectiveren.

Binnen de twee onderzochte institutionele contexten - twee vrijwilligersorganisaties en twee onderwijsinstellingen - zijn opnamen gemaakt van NT2-lessen. In deze opnamen is het gebruik van perspectiveringsstrategieën in taalhandelingspatronen onderzocht. Een taalhandelingspatroon is een reeks van elkaar opvolgende uitingen, geuit door verschillende personen, die een bepaald doel nastreven. In een NT2-klas is dit doel dat de cursisten iets leren, namelijk de Nederlandse taal en cultuur. In het onderzoek is gebruik gemaakt van de taalhandelingspatronen die horen bij een didactische context,

....

[c:vocv:10869](#)

[Maatschappelijke taalvaardigheid in duet : conferentiebundel](#)

[auteur] Baeyens, Hannelore ; [auteur] Vanderheyden, Hilde ; [auteur] Ver Eecke, Els ; [auteur] Willems, Jos. - Brussel : Vlaamse Overheid, 2012. - 172 p.

Deze conferentiebundel werd samengesteld om de discussie tijdens het debat naar aanleiding van de peiling Nederlands in de derde graad aso kso tso te voeden. Dit kwaliteitsdebat vond plaats in februari 2012.

De bundel bevat een analyse van een Vlaams en internationaal onderzoek naar de lees-, luister- en spreekvaardigheid op het einde van het secundair onderwijs en verschillende bijdragen van andere onderwijspartners.

Onderwerpen die o.a. aan bod komen: taalgericht vakonderwijs, leesplezier, taalklaar voor het hoger onderwijs, spreek- en gespreksvaardigheid in tso, gelaarsd, gespoord en geletterd, wiskunde en taal, taalontwikkelen lesgeven,...

[Download hier](#)

[c:vocv:12656](#)

[Module woordenschatverwerving online. Woordenschatdidactiek en leerdersstrategieën voor LESLLA-docenten](#)

[auteur] Bosch, Paula. - 2015.

In: Les. - Jrg. 33 (2015), nr. 195 ; p. 6-9

Docenten die lesgeven aan laaggeletterde cursisten (LESLLA) toerusten met dezelfde specialistische kennis en vaardigheden die leraren hebben in het primair, secundair en tertiair onderwijs. Dat is het doel van een online training, gefinancierd in het kader van een Gundtvig Lifelong Learning-project van de Europese Unie.

In het project werd een internationale, online *module 'woordenschatverwerving'* ontworpen.

Paula Bosch, een van de ontwerpers van de module, gaat in dit artikel in op een onderdeel van de module over woordenschat: het onderdeel 'doceer- en leerstrategieën bij woordenschatverwerving'.

[c:vocv:9592](#)

[Naar taalkrachtige lerarenopleidingen : bouwstenen voor taalbeleid](#)

[auteur] Van Hoyweghen, Dorothea. - ISBN13 978-90-301-0550-3 - Mechelen : Plantyn, 2011. - 337 p.

Het eerste hoofdstuk van *Naar taalkrachtige lerarenopleidingen. Bouwstenen voor taalbeleid* brengt verschillende perspectieven op taalbeleid samen en biedt zo een referentiekader voor het volledige boek. Uit de andere bijdragen blijkt dat lerarenopleidingen (aan universiteiten, cvo's en hogescholen) ondanks hun verschillende aanpak, toch ook geconfronteerd worden met min of meer gelijklopende vragen en uitdagingen.

Een projectgroep van het expertisenetwerk van de Associatie K.U.Leuven brengt verslag uit van een digitalebevraging van studenten en docenten uit vijf hogescholen. Dit hoofdstuk wijst op de noden m.b.t. de starttaalcompetentie, de academische en de professionele taalcompetentie.

[c:vocv:11773](#)

[NODO+ Vdab](#)

In: www.vdab.be/nodo

De toolbox *NodO+* van VDAB, die vrij beschikbaar is via www.vdab.be/nodo

Taalcoaching voor beroepsopleidingen met laagtaalvaardige cursisten. Voor de cursist, maar ook voor de vakdocent: nog een plus. In de toolbox van *NodO+* zit

een verzameling van taalacties en opvolgtools voor praktijkvakken, theorielessen en stage.

Kortom: Nederlands op de Opleidingsvloer. Lange instructies begrijpen én geven, groepswork maken én organiseren, testen afleggen én opstellen: we maken werk van taalgericht vakonderwijs. Een *NodO+* expert van de VDAB leidt in enkele maanden jullie eigen taalcoach op. Zo blijft *NodO+* een vaste waarde in jullie centrum.

De 4 centrale rollen van *NodO+*: de vakdocent, de cursist, de *NodO*-expert en de taalcoach.

[c:vocv:12038](#)

[Nt2 leren ? Ja, kunst !](#)

[auteur] Kuiken, Folkert. - ISSN 1381-8201 - 2014.

In: Les. - Jrg. 32 (2014), nr. 188 ; p. 7

Kunst en cultuur inzetten om taal te leren: veel Nt2- docenten hebben die link al lang ontdekt. En niet voor niets. Want cultuur en taal zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. En welke Nt2-docent heeft niet ooit met een afbeelding van een schilderij, een foto of een filmpje taal proberen uit te lokken? Het idee is dan ook niet nieuw. De laatste jaren zijn er nieuwe musea bij gekomen of musea hebben na soms jaren van restauratie hun deuren heropend. Tijd voor een update.

[c:vocv:13146](#)

[NT2 beginnersdoelen](#)

- Nederlandse Taalunie.

In: <http://taalunieversum.org/inhoud/nt2-beginnersdoelen>

Doelgericht uit de startblokken. Anderstalige volwassenen leren Nederlands sneller en beter als ze dat wat ze leren in de les ook direct in hun dagelijks leven kunnen toepassen. Daarom moet het NT2-onderwijs rekening houden met de rollen van inburgeraars in de maatschappij.

Deze website biedt inspiratie en advies voor cursusorganisatoren, docenten, intakers en materiaalontwikkelaars die in de lessen Nederlands aan anderstalige volwassenen maatwerk willen bieden dat uitgaat van de rollen van cursisten in hun dagelijks leven en de specifieke kennis van het Nederlands die zij daarvoor nodig hebben.

[c:vocv:12336](#)

[NT2-wijzer voor het Turks : een handleiding voor NT2-docenten](#)

[auteur] de Bakker, Kim. - Utrecht : Universiteit Utrecht, 2012. - 79 p.

Master thesis Faculty of Humanities Theses

Wetenschappelijke kennis over T2-verwerving wordt nog altijd niet geïntegreerd in het NT2-onderwijs. Het zou erg waardevol zijn als de NT2-docent inzicht heeft in de mogelijke obstakels van de T2-verwerver. In deze thesis wordt helder dat het behoud van de structuren van de T1 invloed heeft op de T2-verwerving en dus ook op het T2-onderwijs. Er wordt een contrastieve analyse gemaakt van het Turks en het Nederlands, op basis hiervan wordt een handleiding geschreven voor NT2-docenten zodat zij kunnen anticiperen op mogelijke obstakels van Turkse NT2-leerders.

[c:vocv:11714](#)

[Reflecteren op voorbeelden uit de Nt2-praktijk - KET-lessen](#)

[auteur] Zijlmans, Lidy ; [auteur] Bonants, Annefieke. - ISSN 1381-8201 - 2013.

In: Les. - Jrg. 31 (2013), nr. 185 ; p. 30-31

Werken aan je eigen docentcompetenties of dat van een team?

KET-lessen (Kwaliteits groep Educatie Taal) bevat bijna honderd interessante lesfragmenten uit de dagelijkse lespraktijk, voorzien van reflectievragen. De passages hebben betrekking op verschillende docentcompetenties. Vragen bij ieder lesfragment nodigen uit tot reflectie en discussie.

[c:vocv:10279](#)

[Storytelling voor het talenonderwijs : handboek TPRS voor docenten vreemde talen en NT2](#)

[auteur] Blaine, Ray ; [auteur] Contee, Seel. - ISBN13 9789490824037 - Waterland : Arcos Publishers V.O.F., 2011. - 260 p.

Storytelling voor het talenonderwijs is de Nederlandse vertaling en bewerking van Fluency through TPR Storytelling, hét basishandboek voor TPRS.

TPRS is een succesvolle methodiek voor het vreemde en tweede taalonderwijs. Het combineert verhalen met een persoonlijke benadering van de leerlingen, visualisatie en humor. Daarbij wordt ook grammatica intensief behandeld, als betekenisvolle elementen in de context. De gepersonaliseerde begrijpelijke input die in een levendige context wordt aangeboden zorgt ervoor dat leerlingen beter onthouden wat ze leren en dat ze zich spontaan, zonder aarzelen, kunnen uitdrukken in de nieuwe taal.

Dit handboek geeft een gedetailleerde uitleg en veel voorbeelden van alle basistechnieken en achtergronden van TPR Storytelling, zowel op beginnersniveau als voor gevorderde taalleerders.

[c:vocv:4139](#)

[Een taak voor iedereen : perspectieven voor taakgericht onderwijs](#)

[auteur] Colpin, M ; [auteur] Bogaert, N. ; [auteur] Devlieghere, J.. - ISBN 90-441-1041-1 - Leuven : Garant, 2000. - 240 p.

Vlaamse en Nederlandse auteurs van verschillende instellingen gaan elk vanuit hun eigen invalshoek in hun bijdrage in op de achtergronden en toepassingen van taakgericht onderwijs. Bij taakgericht onderwijs wordt uitgegaan van de behoeften van de leerders, en wordt aan hun (taal)vaardigheid gebouwd door hen levensrechtelijke taken te laten uitvoeren.

De principes van taakgericht onderwijs worden vandaag met succes toegepast in alle niveaus van (taal)onderwijs, en laten zich goed vertalen naar verwante domeinen, buiten de schoolmuren, buiten de grenzen van Vlaanderen en Nederland. Dit boek illustreert deze rijke en ruime invulling.

Het bevat zinvolle en goed toegankelijke achtergrondinformatie en onderzoeksgegevens, naast veel en onmiddellijk bruikbare informatie en aanwijzingen voor de praktijk.

[c:vocv:7207](#)

[Taal leren op maat : effectief lesgeven aan NT2-cursisten](#)

[auteur] Verboog, Margreet ; [auteur] Gunawan, Damayanti. - ISBN13 978-90-469-0038-3 - Bussum : Coutinho, 2007. - 173 p.

NT2-docenten hebben vaak te maken met zeer heterogene groepen cursisten: hoog- en laagopgeleiden worden ongeacht hun aanvangsniveau of land van herkomst bij elkaar in een groep geplaatst. Vanaf 2007 is hier met de invoering van de Wet inburgering nog een extra variabele aan toegevoegd: een grote groep oudkomers, die verplicht is om in te burgeren, stroomt in.

Deze groep vraagt om een heel nieuwe invulling van het NT2-onderwijs. Met *Taal leren op maat* leren NT2-docenten hoe ze gedifferentieerd les kunnen geven, gericht op de leervragen van individuele cursisten en op de opdrachten in het inburgeringsexamen. De functionaliteit van het leren is hierbij het uitgangspunt: taal wordt als middel gezien en niet als doel. Dat betekent dat er geen lessen óver het Nederlands gegeven worden, zoals theoretische lessen over grammatica.

De cursisten hebben weinig kennis over het Nederlands nodig, maar vooral vaardigheid in het gebruik. De auteurs bieden beginnende en ervaren docenten concrete handvatten voor het werken met cursisten van verschillend niveau, met een verschillende achtergrond en met een verschillend uitstroomdoel.

Deze handvatten bestaan enerzijds uit voorbeelden en werkvormen die direct gebruikt kunnen worden in het NT2-onderwijs, maar ook uit een overzicht van de taken die een docent bij doelgericht, competentiegericht en zelfstandig leren moet vervullen.

[c:vocv:11638](#)

[Taalontwikkelen lesgeven : hoe doe je dat ? - over taalbeleid in de klaspraktijk](#)

[auteur] Van Hoyweghen, Dorothea ; [auteur] Vrijders, Joke ; [auteur] De Moor, An. - Leuven : Arteveldehogeschool, KAHO Sint-lieven, 2012.

doos : 1 dvd ; 10 kaarten ; boekje

Vijf instructiefilmpjes waarin leerkrachten technieken van taalontwikkelen lesgeven demonstreren in hun klaspraktijk: één filmpje speelt zich af in de kleuterschool en één in de lagere school; drie filmpjes tonen praktijken in het middelbaar onderwijs;

[c:vocv:12998](#)

[Talentenkaart. Support\(eren\) voor de startende leraar](#)

In: <http://www.talentenkaart.be/>

Het project "*Supporteren voor de startende leraar*" wordt geleid door de lerarenopleiding van Odisee, in samenwerking met een hele brede waaier aan partners. Het thema van de 'startende leraren' is immers een zaak die starters, directies, pedagogische begeleiders, inspecteurs, het communicatieplatform Klasse, onderzoekers aan universiteiten en lerarenopleiders aanbelangt.

Het onderzoeksproject *Supporteren voor de startende leraar* focust op:

- De Talentenkaart: een innovatieve methodiek die het sociaal leren tussen collegas versterkt.
- Aanvangsbegeleiding: in kaart brengen van de effecten van de verschillende ondersteuningsvormen die door scholen worden voorzien.
- Collegiaal netwerk: onderzoeken van de mate van toegankelijkheid tot kennis binnen het netwerk, de aanwezige kennis, de waardering van die kennis en de psychologische veiligheid.

c:vocv:13150

[Trainingsaanbod alfa-docenten en scholingsbehoeften van docenten vergeleken. Online module woordenschatverwerving door laagopgeleide volwassen immigranten \(LESLLA\), deel 1](#)

[auteur] Bosch, Paula. - 2016.

In: Online Les. - Jrg. 34 (2016)

Docenten die laaggeletterde cursisten (LESLLA) lesgeven, toerusten met dezelfde specialistische kennis en vaardigheden die docenten hebben in het primair, secundair en tertiair onderwijs. Dit is het doel van een online training gefinancierd in het kader van een Grundtvig Lifelong Learning project van de Europese Unie en de VS. Daartoe werd een pilot-geteste internationale online module woordenschatverwerving ontworpen. Paula Bosch, een van de ontwerpers van de module, rapporteerde in Les al eerder over de pilot. Voorafgaande aan de pilot werden de kennis en vaardigheden in kaart gebracht die docenten van LESLLA-leerders nodig hebben. In dit artikel doet de auteur daarvan verslag.

c:vocv:10855

[Het vak verstaan - docentenhandleiding voor het blijven oefenen met verstavaardigheid](#)

[auteur] van Wijk-Sluyterman, Margreet ; [auteur] Groot, Annemarie. - s-Hertogenbosch : CINOP, 2012. - 74 p.

Het trainen van luistervaardigheid, in het bijzonder van verstavaardigheid, is een vak apart. Luisteren is een essentieel onderdeel van de communicatie, maar het is onduidelijk wat de beste manier is om dit te oefenen. Het doel van deze handleiding is om docenten handreikingen te bieden bij het vormgeven van luistervaardigheidsontwikkeling in hun les. Er wordt vooral ingegaan op de manieren waarop een docent zelf oefeningen in verstaan kan ontwikkelen en toepassen. In deze handleiding wordt niet alleen ingaan op versta-vaardigheidsoefeningen, maar ook op het combineren van deze oefeningen met (bestaande) oefeningen in begrijpend luisteren en met andere onderdelen uit de lessen Nederlands als tweede taal (bijvoorbeeld schrijfvaardigheid of spreken/gesprekken voeren). Juist daardoor is het voor docenten mogelijk om met hun cursisten te blijven oefenen met verstavaardigheid en verandert eigenlijk elke les in een luisterles.

c:vocv:10892

[Vakdidactiek](#)

In: <http://www.vakdidactiek.be/>

Op de website van het Vakdidactisch Centrum van KHLim Quadri Lerarenopleiding! Waarom? De *vakdidactiek* is het kloppende hart van elke lerarenopleiding: via de vakdidactiek leren (toekomstige) leraren de wereld van hun vak te ontsluiten voor de leerlingen!

Wat?

Vakdidactiek.be bundelt al de activiteiten van het Vakdidactisch Centrum van het Departement Lerarenopleiding van de Katholieke Hogeschool Limburg:

- Informatie over de vakdidactiek in het algemeen en daarnaast informatie per vakdomein.
- Verder alle nodige informatie over projecten, nascholingen, publicaties en vakdidactisch materiaal.

Voor wie?

Leraren, studenten en cursisten lerarenopleiding, alle geïnteresseerden in vakdidactiek & onderwijsinnovatie

[c:vocv:13236](#)

[VELOV - Vereniging Lerarenopleiders Vlaanderen](#)

In: <http://velov.be/>

Velov, de beroepsvereniging voor Vlaamse Lerarenopleiders, ondersteunt alle personen die werken aan de professionele ontwikkeling van lerarenopleiders. Vanuit haar visie wil Velov als belangenorganisatie lerarenopleiders informeren en hen een professionaliseringsplatform aanreiken.

Hieronder een overzicht van zowel visie als communicatie- en ontwikkelfunctie.

[c:vocv:13142](#)

[Verdieping - Deskundigheidsbevordering en achtergrondliteratuur voor Nt2-docenten](#)

- ISSN 1381-8201 - 2016.

In: Les. - Jrg. 34 (2016), nr. 197 ; p. 79-87

- (Les - NT2-leermiddelen 2009-2016 [themanummer]. - 2016)

In het materialennummer mag een overzicht van literatuur die voor taaldocenten van groot belang is bij het uitoefenen van hun vak, niet ontbreken. In het competentieprofiel Docent Nederlands als Tweede Taal staat onder andere dat een Nt2-docent regelmatig nadenkt over haar beroepsopvattingen en professionele bekwaamheid.

Hij/zij streeft ernaar zijn beroepsuitoefening bij de tijd te houden en te verbeteren. Hieronder een overzicht van titels, in alfabetische volgorde, die naast de vele artikelen in het vaktijdschrift Les, de vaardigheden van de Nt2-docenten kunnen uitbreiden en verdiepen.

[c:vocv:12611](#)

[Werk en taal : een werkboek voor praktijkgerichte taalscholing](#)

[auteur] Koot, Nelleke. - ISBN13 978-90-469-0432-9 [paperback] - 3de, herz. dr. - Bussum : Coutinho, 2015. - 144 p., ill.

Taalcursus Nederlands, raadpleging in het Nederlands

NT2-niveau 0, A1, A2

Een taal leren doe je in de praktijk. Op je werk of stage kom je situaties tegen waarbij het belangrijk is om goed Nederlands te spreken. Met de juiste begeleiding leer je veel van dat soort situaties. *Werk en taal* biedt die begeleiding: het richt zich specifiek op het taalgebruik in werksituaties. *Werk en taal* is het eerste praktijkgerichte werkboek waarin het volgen van vakgerichte scholing en het verbeteren van de Nederlandse taal gecombineerd worden. Studenten kunnen de lesstof gelijk toepassen op hun werk, tijdens hun taalstage of in hun praktijklessen en andersom: taalmoeilijkheden die ze in de praktijk tegenkomen worden in de lessen gelijk aan de kaak gesteld.

De derde, herziene druk is uitgebreid met ruim twintig pagina's aan oefeningen voor de gespreksvaardigheid. In rollenspellen breiden studenten hun woordenschat uit en met 'Wat zeg je- oefeningen' trainen studenten veelvoorkomende taalsituaties op het werk. De lesstof komt rechtstreeks uit de praktijk en is veelal gebaseerd op feedback van eerdere studenten.

Daarnaast is er een zeer uitgebreide docentenhandleiding beschikbaar. Nelleke Koot werkt met mbo-studenten van alle niveaus aan het Friesland College te Leeuwarden en was jarenlang NT2-docent. Werk en taal is geschikt voor mbo-studenten op niveau AKA t/m niveau 2 die in de praktijk aan hun taalvaardigheid werken, en voor NT2-studenten die werken, stage lopen of een vakgerichte opleiding volgen.

[c:vocv:12799](#)

[Werken met Taaltaken in de lessen NT2 - niveau A2 - student](#)

[auteur] Gesquière, Ilse ; [auteur] Devisch, Elisabeth ; [auteur] Dewil, Ester. - ISBN13 9789038225142 - Gent : Academia Press, 2015. - ill.

- (Werken met Taaltaken. - Gent, 2015;vol.)

Werken met Taaltaken in de lessen NT2 niveau A2. Competentiegericht en behoeftegericht werken staat centraal in het taalonderwijs. Het aanleren van een taal moet aansluiten bij wat de student in reële situaties zal nodig hebben.

Deze nieuwe methode Nederlands voor Anderstaligen (NT2) is in die zin geïnspireerd. Het lesmateriaal is zinvol, herkenbaar en met taakverdelingen volgens rollen en talenten. De functionele taaltaken zijn gebaseerd op de taalprofielen van het Europees Referentiekader.

Deze taken bevatten authentiek luister-, lees- en werkmateriaal. Het vertrekpunt is de context die aansluit bij reële taalgebruikssituaties van de student. Het zijn afzonderlijke pakketjes die de lesgever de mogelijkheid geven te differentiëren volgens de taal- of leerbehoeften van de student. Die heeft bovendien leerversterkers (een spiekkaart, vocabulaire- en grammatica-fiches,) om zo veel mogelijk zelfstandig te werk te gaan. Per taaltaak is er een evaluatiefiche die de student voor zichzelf moet invullen.

Deze fiche wordt samen met de lesgever besproken op basis van gemaakte observaties. Daarvoor zijn er per taaltaak observatiefiches voorzien waarin duidelijk beschreven staat wat er geobserveerd moet worden (welke vaardigheid, welk leerdoel, welke attitude, welke strategie). De evolutie van het leerproces wordt weergegeven in een taalportfolio waarin men alle leerdoelen, attitudes, gebruik van leerversterkers en strategieën permanent evalueert. Deze portfolio is ook heel gebruiksvriendelijk in grote, heterogene klasgroepen.

[c:vocv:12608](#)

[Werken met Taaltaken in de lessen NT2 - niveau A2 - docenten](#)

[auteur] Gesquière, Ilse ; [auteur] Devisch, Elisabeth ; [auteur] Dewil, Ester. - ISBN13 9789038225159 - Gent : Academia Press, 2015. - ill., handleiding + cd met luisterfragmenten + 3 bundels

Docentenmateriaal losbladig in ringmap

Concept Ilse Gesquiere ; uitwerking Elisabeth Devisch, Ester Dewil, Ilse Gesquiere

- (Werken met Taaltaken. - Gent, 2015;vol.)

Competentiegericht en behoeftegericht werken staat centraal in het taalonderwijs. Het aanleren van een taal moet aansluiten bij wat de student in reële situaties zal nodig hebben. Deze nieuwe methode Nederlands voor Anderstaligen (NT2) is in die zin

geïnspireerd. Het lesmateriaal is zinvol, herkenbaar en met taakverdelingen volgens rollen en talenten.

De functionele taaltaken zijn gebaseerd op de taalprofielen van het Europees Referentiekader. Deze taken bevatten authentiek luister-, lees- en werkmateriaal. Het vertrekpunt is de context die aansluit bij reële taalgebruikssituaties van de student. Het zijn afzonderlijke pakketjes die de lesgever de mogelijkheid geven te differentiëren volgens de taal- of leerbehoeften van de student. Die heeft bovendien leerversterkers (een spiekkaart, vocabulaire- en grammaticafiches,) om zo veel mogelijk zelfstandig te werk te gaan. Per taaltaak is er een evaluatiefiche die de student voor zichzelf moet invullen. Deze fiche wordt samen met de lesgever besproken op basis van gemaakte observaties. Daarvoor zijn er per taaltaak observatiefiches voorzien waarin duidelijk beschreven staat wat er geobserveerd moet worden (welke vaardigheid, welk leerdoel, welke attitude, welke strategie). De evolutie van het leerproces wordt weergegeven in een taalportfolio waarin men alle leerdoelen, attitudes, gebruik van leerversterkers en strategieën permanent evalueert. Deze portfolio is ook heel gebruiksvriendelijk in grote, heterogene klasgroepen.

[c:vocv:12609](#)

[Werken met Taaltaken in de lessen NT2 - niveau A2 - studenten](#)

[auteur] Gesquière, Ilse ; [auteur] Devisch, Elisabeth ; [auteur] Dewil, Ester. - ISBN13 9789038222714 - Gent : Academia Press, 2015. - ill.

Studentmateriaal losbladig in ringmap

Concept Ilse Gesquiere ; uitwerking Elisabeth Devisch, Ester Dewil, Ilse Gesquiere

- (Werken met Taaltaken. - Gent, 2015;vol.)

Heb je nog vragen?

Contacteer dan onze [infotheekverantwoordelijke](#).

De infotheek is enkel na afspraak te bezoeken. Mail naar ludwine.liefooghe@vocvo.be of bel naar [015 44 65 03](tel:015446503) om een afspraak te maken.

[Bibliotheekcatalogus](#) [Bibliotheekreglement](#)

Infotheek

Vocvo, Kardinaal Mercierplein 1, 2800 Mechelen

t. 015 44 65 03

e. ludwine.liefooghe@vocvo.be

w. www.vocvo.be

vlaams ondersteuningscentrum voor het volwassenenonderwijs